



۲۲ ۷۲ ۳۴۶

چالش‌های برنامه‌ریزی شهری

از برنامه‌ریزی تا واقعیت

تالیف:

فارن محمدیان



سرشناسه	محمیان، فارن، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآور	چالش‌های برنامه‌ریزی شهری از برنامه‌ریزی تا واقعیت/تالیف فارن محمیان.
مشخصات نشر	تهران: سروش برتر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۴۶ص.: مصور، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۹۳-۴۱-۹:
وضعیت فهرست نویسی	فیا:
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	شهرسازی -- ایران -- طرح و برنامه‌ریزی
موضوع	City planning -- Iran -- Design:
موضوع	توسعه پایدار شهری -- ایران -- برنامه‌ریزی
موضوع	Sustainable urban development -- Planning -- Iran:
رده بندی کنگره	۱۶۹HT:
رده بندی دیویی	۴۰۷/۱۲۱۰۹۵۵:
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۶۹۸۳۷:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیا:
نوبت چاپ	اول:
سال چاپ	۱۴۰۰:
قیمت	۴۰.۰۰۰ تومان:

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیشگفتار

فصل اول: اصول و مفاهیم پایه برنامه ریزی شهری

۱-۱ مقدمه

۲-۱ برنامه ریزی

۱-۲-۱ برنامه ریزی شهری - شهرسازی

۲-۲-۱ وظایف برنامه ریزی شهری

۳-۱ طراحی شهری

۱-۳-۱ پیوند برنامه ریزی و طراحی شهری در راستای ارتقای کیفیت محیط

۴-۱ برنامه ریزی منطقه‌ای

فصل دوم: برنامه ریزی شهری در ایران

۱-۲ مقدمه

۲-۲ سرچشمه‌های تفکر برنامه ریزی شهری در ایران

۳-۲ طرح‌های توسعه شهری در ایران

۱-۳-۲ نظام کلان برنامه ریزی توسعه شهری در ایران

۴-۲ شناخت دلایل ناکارآمدی

۵-۲ معرفی طرح‌ها و برنامه‌های بالادست طرح‌های شهری

۱-۵-۲ طرح جامع سرزمین

۲-۵-۲ طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای

۲-۵-۳ طرح توسعه و عمران - جامع - منطقه‌ای، ناحیه و شهرستان

۲-۵-۴ طرح مجموعه شهری و حوزه‌های شهری

۲-۶-۱ معرفی انواع طرح‌های توسعه شهری در ایران

۲-۶-۲ طرح جامع شهر (طرح‌های توسعه و عمران)

۲-۶-۳ طرح هادی شهر

۲-۶-۴ طرح تفصیلی

۲-۶-۵ طرح‌های بهسازی، نوسازی، بازسازی و مرمت بافت‌های شهری

۲-۶-۶ طرح آماده‌سازی توسعه‌های جدید در شهرها

۲-۶-۷ طرح تفصیلی موضوعی

۲-۶-۸ طرح تفصیلی موضعی

۲-۶-۹ طرح ایجاد شهرهای جدید

فصل سوم: موانع تحقق طرح‌های توسعه شهری در ایران

۳-۱ مقدمه

۳-۲ چالش‌های تحقق طرح‌های توسعه شهری

۳-۳ روش تهیه طرح در برنامه ریزی جامع

فصل چهارم: چالش‌ها و موانع برنامه ریزی توسعه منطقه‌ای در ایران

۴-۱ مقدمه

۴-۲ موانع و مسائل توسعه منطقه‌ای در ایران

۴-۲-۱ چالش مفهومی

۴-۲-۲ تمرکزگرایی سیاسی - اداری

۴-۲-۳ بخشی نگری در برنامه ریزی ها

۴-۲-۴ فقدان نظام مدیریت

۴-۲-۵ ابهام در جایگاه قانونی برنامه ریزی منطقه ای

۴-۲-۶ وابستگی به درآمدهای نفتی

۴-۲-۷ فقدان فرهنگ برنامه ریزی و برنامه پذیری در سطوح مدیریتی کشور

۴-۲-۸ فقدان نظام جامع اطلاعاتی و بانک اطلاعات منطقه ای

۴-۲-۹ کمبود نیروی متخصص و ضعف برنامه ها

فصل پنجم: پیچیدگی مسائل برنامه ریزی و رویکرد های مواجهه با آن

۵-۱ مقدمه

۵-۲ زمینه های مطرح شدن الگو واره برنامه ریزی راهبردی در تجدید حیات شهری

۵-۳ نظریه های پایه در الگو واره برنامه ریزی راهبردی

۵-۴ تعیین و تشریح ابعاد الزامات کاربستی الگو واره برنامه ریزی

۵-۴-۱ عواملی که به طور مستقیم بر عرصه کارکردی و عمل برنامه ریزی اثر می

گذارند

۵-۴-۱-۱ ابعاد محتوایی کاربستی الگو واره برنامه ریزی راهبردی

۵-۴-۱-۲ ابعاد روندکاری کاربستی الگو واره برنامه ریزی راهبردی

۵-۴-۱-۳ بررسی واقعیت های برنامه ریزی ساختاری راهبردی شهر تهران

پیشگفتار

برنامه ریزی شهری دانش یا حرفه‌ای در حوزه عمومی است که برای تحقق گسترش انتخاب‌های شهروندان و تحقق هدف ارتقای کیفیت زندگی شهروندان به ویژه در مورد مسائل شهری همچون حمل و نقل، کاربری زمین و مطلوبیت‌های زیست محیطی تلاش می‌نماید. از این رو که برای دستیابی به بهترین استفاده ممکن از زمین و بیشترین بهبود و توسعه ممکن در محیط انسانی را مد نظر قرار می‌دهد. برنامه‌ریزی و طرح ریزی شهری باید عرصه اجتماعی پیچیده را به گونه‌ای سامان بخشد که محیط مناسبی برای زیست انسان فراهم آید. از این رو باید از نظریات متخصصان مختلفی چون شهرسازان، معماران، جامعه‌شناسان، روانشناسان و غیره استفاده نمود و این دو مقوله را از انحصار شهرسازان و معماران خارج کرد. گستردگی ابعاد برنامه ریزی شهری و درگیر بودن گروه‌های ذینفع و ذی‌نفوذ متعدد با آن و از جمله دست‌اندرکاران مدیریت شهری (شهرداری‌ها و شوراهای)، آموزش عمومی و تخصصی در این زمینه را ضروری می‌سازد.

در این کتاب سعی بر آن می‌شود تا به مساله چالش‌های برنامه ریزی شهری از برنامه ریزی تا واقعیت پرداخته شود.

هر چند تلاش اینجانب بر این بوده است که کتاب جامعی درباره چالش‌های برنامه ریزی شهری از برنامه ریزی تا واقعیت برای همه متقاضیان فراهم کنم، اما مسلم می‌دانم که این کتاب نمی‌تواند هر نوع سلیقه و نیازی را پاسخگو باشد. در نهایت از خوانندگان عزیز درخواست می‌شود با ارائه نظرات خود نویسنده را از هر

گونه کاستی در تالیف، مطلع ساخته تا در چاپ‌های بعدی نسبت به رفع آن اقدام گردد، ضمن آنکه نویسنده از دریافت نظریات تکمیلی نیز استقبال می‌نماید.

بهار ۱۴۰۰

فارن محمدیان

www.ketab.ir